

MATERIÁL pro schůzi Zastupitelstva města Hranice dne 25. 6. 2026

Číslo bodu: 25
Název bodu: **Vstup Města Hranice do dobrovolného svazku obcí
Sdružení obcí střední Moravy**
Předkládá: Rada města, Hranice
Zodpovídá: Ing. Alena Macháčková, vedoucí odboru
Zpracoval/a/i: Ing. Alena Macháčková, vedoucí odboru

usnesení č. ../2026 - ZM 32 ze dne 25. 6. 2026

Zastupitelstvo města Hranice

bere na vědomí

informaci o zřízení aglomerační komory v rámci Sdružení obcí střední Moravy;

usnesení č. ../2026 - ZM 32 ze dne 25. 6. 2026

Zastupitelstvo města Hranice

schvaluje

v souladu s ust. § 84 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, vstup města Hranice do dobrovolného svazku obcí Sdružení obcí střední Moravy se sídlem Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, Palackého 1, 750 02 Přerov, identifikační číslo 47921676, a to v souladu se stanovami svazku s účinností od 01. 01. 2027;

usnesení č. ../2026 - ZM 32 ze dne 25. 6. 2026

Zastupitelstvo města Hranice

schvaluje

v souladu s ust. § 84 odst. 2 písm. f) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, jako zástupce města Hranic Ing. Daniela Vitonského do valného shromáždění Sdružení obcí střední Moravy a výboru aglomerační komory;

usnesení č. ../2026 - ZM 32 ze dne 25. 6. 2026

Zastupitelstvo města Hranice

schvaluje

alokaci finančních prostředků v provozním rozpočtu města pro rok 2027 a následující roky na pokrytí každoročního členského příspěvku města Hranic ve výši 9,- Kč/obyvatele přispívaného do dobrovolného svazku obcí Sdružení obcí střední Moravy v maximální výši 165 tis. Kč .

usnesení č. ../2026 - ZM 32 ze dne 25. 6. 2026

Zastupitelstvo města Hranice

schvaluje

Ing. Daniela Vitonského jako zástupce města Hranice do pracovní skupiny pro tvorbu Integrovaného plánu udržitelné mobility Olomoucké aglomerace a Mgr. Karla Machyla jako náhradníka.

Důvodová zpráva:

Statutární město Olomouc je přirozeným centrem širšího funkčního území – Olomoucké aglomerace. To z něj dělá lídra aglomerační (též metropolitní) spolupráce v regionu. Město v posledních deseti letech implementuje nástroj ITI, což znamená, že ve spolupráci s dalšími městy a institucemi koordinuje významné investice v oblasti dopravy, bydlení, rozvoje podnikání či životního prostředí podpořené z evropských prostředků. Aglomerační spolupráce se prohloubila natolik, že došlo ke shodě partnerů pokusit se ji formalizovat.

Proto Olomouc ve spolupráci s dalšími městy v Česku, s Ministerstvem pro místní rozvoj a také se zahraničními partnery podniká kroky k zakládání tzv. lokálních aglomeračních platforem, které by jednotlivé funkční městské regiony (dále FMR) reprezentovaly a umožnily efektivně koordinovat aktivity související s přechodem z jednoho plánovacího období EU (2021-2027) na druhé (2028+). Olomoucká aglomerační platforma by měla vzniknout pilotně jako první a být vzorem pro ostatní. Zároveň se jedná o jeden z klíčových výstupů mezinárodního projektu, který má město možnost realizovat.

Vznik byl projednán se všemi ostatními ORP v Olomoucké aglomeraci (Prostějov, Přerov, Hranice, Šternberk, Uničov, Litovel, Lipník nad Bečvou a Konice). Výsledkem bylo, že tuto iniciativu podpořil na svém jednání dne 22. 10. 2025 Řídící výbor ITI Olomoucké aglomerace přijetím usnesení č. 763/2025/10/ŘV47 „o vzniku lokální aglomerační platformy“.

Cílem důvodové zprávy je představit přínosy aglomerační platformy pro Město Hranice, popsat klíčové činnosti, financování, naznačit její strukturu a vysvětlit nezbytnost jejího vzniku. Hlavním cílem pak je schválit vstup Města Hranice do tohoto partnerství.

Legislativní východisko:

Metropolitní či aglomerační svazky měly být institucionalizovány prostřednictvím novelizace zákona č. 248/2000 Sb. (o regionálním rozvoji). Novou podobu zákona však nestihla Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na konci svého funkčního období (podzim 2025) projednat. Zákon měl umožnit největším, zpravidla krajským, městům zakládat partnerství s dalšími obcemi, ale i institucemi či kraji

s cílem efektivně plánovat a realizovat rozvoj FMR na základě vícezdrojového modelu financování aktivit a investic. Tato partnerství by měla právní subjektivitu (stávající řídicí výbory ITI ji nemají).

Přestože se tuto legislativu nepodařilo v prvním kroku schválit, je ze strany Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva vnitra deklarováno, že se na novelizaci nadále pracuje, obě instituce se tématem aktivně zabývají.

Mezinárodní srovnání:

Poptávka po aglomeračních partnerstvích v českých metropolitních oblastech a aglomeracích (dále MO/A) postupem času roste. Jako vzor nám mohou sloužit některé jiné evropské země, kde je takováto forma spolupráce běžná a pomáhá rozvoji celých FMR. Příkladem může být i sousední Polsko. Proto Statutární město Olomouc realizuje v pořadí již třetí velký bilaterální česko-polský projekt s cílem převzít a přenést zkušenosti se zakládáním, financováním a fungováním aglomeračních svazků z polské strany k nám.

Partnery projektu jsou i další města – Ostrava, Pardubice a Liberec, dále Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo vnitra, akademická sféra a polské aglomerace měst Opole, Walbrzych a Bialsko-Biala. Na této platformě vzniká díky transferu dobré praxe metodika, jak postupnými kroky založit aglomerační platformu v takové podobě, jakou ji současná legislativa umožňuje.

Olomouc se tak stává českým lídrem ve snaze formalizovat aglomerační spolupráci a být příkladem ostatní MO/A v Česku.

Z výsledků jednání expertní pracovní skupiny vychází doporučení založit lokální aglomerační platformu v podobě uskupení (sdružení, společenství, dobrovolný svazek apod.) klíčových center v aglomeraci, typicky obcí s rozšířenou působností (dále jen "ORP"). Tato města patří zpravidla mezi tzv. klíčové stakeholdery v území a legislativa poměrně jednoduše vznik takových sdružení umožňuje. Důraz pak odborníci kladou na fakt, aby svazek efektivně fungoval, proto musí disponovat vhodným exekutivním aparátem (kanceláří, či agenturou), který bude řídit a koordinovat činnosti svazku.

Založit partnerství obcí tedy může představovat vhodný první krok v procesu formalizování metropolitní spolupráce. Svazek získá právní subjektivitu, současně bude moci spolupracovat (i finančně) s dalšími institucemi z veřejného nebo i soukromého sektoru. A v případě přijetí nového či novelizovaného zákona se zakotvenou institucionalizací aglomeračních svazků pak bude možné takové partnerství transformovat a uvést do souladu s novou legislativou.

Strategická východiska:

V České republice se již dvanáct let realizují integrované nástroje – pro rozvoj aglomerací a metropolitních oblastí se jedná o ITI (integrovaná území investice). Nositelem tohoto nástroje pro území Olomoucké aglomerace je dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, statutární město Olomouc. V minulém programovém období 2014-2020 byly v rámci Olomoucké aglomerace čerpány prostředky ve výši 3,4 mld. Kč, z čehož na IROP, který představuje zřejmě nejzajímavější operační program pro obce, připadalo 1,7 mld. Kč. Tyto prostředky se podařilo vyčerpat prakticky všechny, úspěšnost čerpání činila bezmála 99 %. V programovém období 2021-2027 pracuje nástroj ITI v Olomoucké aglomeraci s alokací 3,7 mld. Kč rezervovanou pro strategické projekty v šesti operačních programech (z toho 2,016 mld. Kč z IROP).

Jen na území města Hranic se v období EU 2021-2027 z těchto dotací EU financovaly například projekty - Generální oprava zastřešení dvorany zámku, Rekonstrukce IC Teplice, Revitalizace nábřeží v Kropáčově ulici, Rekonstrukce chodníků na Smetanově nábřeží a k realizaci se chystají projekty

Rekonstrukce věže a fasády zámku, Cyklostezka Velká - Potštátská.

Příprava na období 2028+:

Na MO/A (ve své podstatě ale pouze na města, která jsou nositeli nástroje ITI) jsou kladeny čím dál větší požadavky, které často nesouvisí se samotnou implementací nástroje ITI, ale přesahují do dalších aktivit, především do těch souvisejících s přípravami na nové plánovací období Evropské unie 2028+. Společným jmenovatelem dosavadních informací z evropské, národní, ale i krajské úrovně je to, že dojde k významným změnám v oblasti podpory regionální a kohezní politiky.

MO/A budou mít za povinnost zpracovávat vlastní rozvojové strategie pro svůj FMR. Podmínkou pro čerpání finančních prostředků z nástroje CEF (čili dopravní investice v městských uzlech) bude zpracovaný a schválený aglomerační plán udržitelné mobility (nikoliv pouze městský SUMP). To s sebou nese vysoké nároky na sběr, administraci a analýzu statistických dat.

Mezi další požadavky bude patřit zpracování evaluačních zpráv a strategie k postupnému zavádění finančního nástroje/finančních nástrojů.

V souvislosti s předpokládaným nižším celkovým objemem dotačních prostředků a významně nižší mírou podpory po roce 2028 očekáváme vyšší tlak na přípravu projektů a čerpání finančních prostředků z programů přímo řízených Evropskou komisí (např. LIFE, Horizont, Propojování Evropy aj.), tedy v oblasti, kde země střední a východní Evropy nejsou úspěšné. V souvislosti s aktualizací Strategie regionálního rozvoje ČR 2028+ se předpokládají i vyšší nároky na realizaci mezinárodních projektů.

To vše pak je v přímém rozporu s očekávaným až 60% poklesem podpory z Operačního programu Technická pomoc (OPTP) pro pracovníky stávající aglomerační kanceláře, resp. sekretariátu ITI.

V neposlední řadě pak musíme uvést, že na přelomu roku vznikla celonárodní platforma krajským měst (aglomerací, nositelů ITI) s cílem stát se tzv. územním partnerem, prosazovat zájmy MO/A a aktivně se podílet na přípravě období 2028+. Z olomouckého aglomeračního svazku by měl vzejít reprezentant, který bude následně naši aglomeraci zastupovat v celonárodní platformě.

Tím, že Řídicí výbor ITI Olomoucké aglomerace byl ustaven pouze pro realizaci nástroje ITI a navíc nemá právní subjektivitu, je nezbytné založit aglomerační platformu, jejíž hlavní činností bude reagovat na výše uvedené výzvy a řešit konkrétní úkoly.

Přínosy pro Město Hranice

Kofinancování přípravy strategických dokumentů, na jejichž základě bude možné podávat v dalším programovacím období žádosti o dotace.

Cena za zpracování koncepčních dokumentů se pohybuje řádově od stotisícových položek po jednotky mil. Kč, v závislosti na rozsahu zpracovávaného tématu a zadavateli. Partnerství obcí umožní společné financování strategií, koncepcí, tematicky zaměřených studií a analýz, navíc za nižší ceny v případě těch dokumentů, které půjde zpracovat (úplně nebo částečně) z vlastních zdrojů. Může se jednat o Strategii Olomoucké aglomerace, aglomerační plán udržitelné mobility, tematicky zaměřené koncepce apod.

Zpracování aglomerační strategie na období po roce 2028 již schválil řídicí výbor ITI. Doposud neslo veškeré náklady na zpracování strategií pouze město Olomouc. Dalším z projektů bude zpracování

Integrovaného plánu udržitelné mobility Olomoucké aglomerace. Na strategické projekty zde zahrnuté by pak měla být možnost čerpání dotace.

Sběr, správa a analýza statistických dat. Požadavky na práci s datovými zdroji jsou u subjektů veřejné správy, obzvláště těch působících v oblasti regionálního rozvoje, velmi vysoké. Nejinak tomu je v případě MO/A. Olomoucká aglomerace disponuje rozsáhlou databází aglomeračních dat, která slouží prakticky všem subjektům z území a je mezi MO/A jedním z lídrů. Výhodou je sdílený přístup, dostupnost a využitelnost.

Realizace mezinárodních projektů a příprava projektů z programů přímo řízených EK. V současné době Olomoucká aglomerace, reprezentovaná řídícím výborem ITI, prakticky nemůže pro své partnery sama připravovat a realizovat projekty. Může tak činit pouze Statutární město Olomouc, čímž ale nese veškeré nároky na spolufinancování, logistiku apod., nebo realizaci zprostředkovává jiná agentura. Tento model není pro město výhodný, opět se nabízí rovnoměrné podílení se na realizaci mezinárodních projektů, včetně jejich přípravy.

Příprava na změnu legislativy. Aglomerační spolupráce patří mezi aktuální témata, kterými se české zákonodárství stále zabývá. V případě novelizace zákona o regionálním rozvoji nebo jakémkoliv jiném institucionálním ukotvení aglomeračních svazků bude na tuto situaci město Olomouc lépe připraveno. Sdružení obcí bude možné úpravou smluv/stanov/prováděcích předpisů transformovat do podoby dané změnou legislativy.

Iniciační proces

Pracovníci odboru dotačních prostředků projednali postupně s představiteli všech ORP v Olomoucké aglomeraci možnost vzniku lokální platformy a diskutovali její vhodnou formu. Všechna města se vyslovila „pro“ založení aglomeračního partnerství, ale nechala prověřit dvě možné varianty vzniku. Buď založit úplně nový subjekt, nebo využít stávajícího sdružení, které již na území aglomerace působí (z takových ale přichází v úvahu prakticky jen Sdružení obcí pro rozvoj střední Moravy (dále SOSM). Primátoři se jednomyslně vyslovili pro využití stávajícího subjektu, SOSM, jehož je řada aglomeračních obcí členem, a který navíc disponuje vhodnou exekutivou (RARSM), což by přineslo významné finanční a časové úspory a eliminovalo „porodní bolesti“ nově vznikajícího svazku. Primátoři současně zdůraznili, že v rámci SOSM musí vzniknout zřetelně ohraničená aglomerační divize (komora) s vlastním řízením (správním výborem) a financováním (fond aglomerační komory). Zdůraznili zájem o to, aby se jednalo o společnou iniciativu všech ORP v aglomeraci. SOSM je dobrovolným svazkem obcí založeným podle § 49 a násl. zákona o obcích.

Výsledky z jednání primátorů byly na podzim 2025 představeny všem zbývajícím šesti ORP. Předložené řešení zástupci měst Hranic, Šternberka, Uničova, Litovle, Lipníka nad Bečvou a Konice přijali. Na jednání Řídícího výboru ITI Olomoucké aglomerace dne 22. 10. 2025 bylo předloženo usnesení všech devíti ORP z Olomoucké aglomerace (hlasovaly i další instituce zastoupené na jednání) k založení aglomerační platformy, a to v podobě aglomerační komory v rámci SOSM. Usnesení bylo schváleno a pracovníci sekretariátu nositele ITI dostali za úkol podniknout veškeré kroky k tomu, aby se tak stalo v co nejkratší době.

Klíčové je nyní zajistit vstup čtyř ORP do SOSM. Olomouc, Prostějov, Hranice a Lipník nad Bečvou členy SOSM nejsou, je tedy nezbytné projednat danou problematiku v zastupitelstvech jednotlivých měst a schválit vstup do sdružení.

Po schválení v zastupitelstvech bude žádost o vstup předložena ke schválení Valnému shromáždění SOSM, které spolu s Olomoucí přijme i další členy – Hranice, Lipník nad Bečvou a Prostějov.

Výsledkem bude Aglomerační komora tvořená ORP Olomouc, Přerov, Prostějov, Hranice,

Šternberk, Uničov, Litovel, Lipník nad Bečvou a Konice.

Vícezdrojový aglomerační finanční nástroj

Základním předpokladem pro úspěšné fungování aglomerační platformy je to, že bude disponovat finančními zdroji. Model financování počítá zpočátku s využitím příspěvků jednotlivých členů (prozatím devíti ORP), z čehož by měla být financována část z výše uvedených aktivit. Mimořádné příspěvky by pak měly pokrýt činnosti, které příspěvky nepokryjí, nebo práce nad rámec těchto aktivit.

Nově přijatá města zaplatí roční členský příspěvek ve výši 9 Kč/obyv., pro Město Hranice byla stanovena horní hranice ve výši 165 tis. Kč.

60 % příspěvku půjde přímo do FAK na financování aglomeračních aktivit popsaných výše, 40 % příspěvku připadne na provozní náklady. Příspěvky stávajících členů SOSM (Přerov, Litovel, Uničov, Šternberk, Konice) budou převedeny do FAK ve stejném poměru. První úhrada příspěvku by měla proběhnout za období od 1. 1. 2027.

Další ambicí do budoucna je založení finančního nástroje pro přípravu a realizaci konkrétních projektů. Obecně se předpokládá, že role finančních nástrojů po roce 2028 významně vzroste. Podle zkušeností ze zahraničí se ukazuje, že aglomerační platforma/svazek patří mezi vhodné nositele finančních nástrojů, ať už jsou zaštitěny vybraným řídicím orgánem (např. MMR, MŽP) nebo bankovní institucí.

Nezbytným krokem a pravomocí je delegování zástupců do orgánů SOSM a aglomerační komory. Zpracovatel předkládá návrh na schválení v souladu s § 84 odst. 2 písm. e) a § 84 odst. 2 písm. f) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, aby:

- starosta Ing. Daniel Vitonský zastupoval město Hranice na valném shromáždění Dobrovolného svazku obcí SOSM;
- starosta Ing. Daniel Vitonský zastupoval město Hranice ve výboru aglomerační komory Dobrovolného svazku obcí SOSM;

a to jako delegovaný zástupce města s účinností od 01. 01. 2027.

Dále bude na úrovni ITI Olomoucké aglomerace zřízena **pracovní skupina pro tvorbu integrovaného plánu udržitelné mobility**, kde zpracovatel navrhuje jako zástupce města Hranice nominovat starostu Ing. Daniela Vitonského a jako náhradníka místostarostu Mgr. Karla Machyla.